

El temps que corre

Som poca cosa

La pràctica dels meus diversos oficis d'escriptor requereix, de tant en tant, buscar i usar informacions sobre fets històrics, literaris, biogràfics i més referències que la memòria, almenys la meua, és del tot

insuficient per a emmagatzemar i recordar. D'una altra banda, la meua habilitat electrònica és més aviat escassa, i la meua fe en la correcció de la Viquipèdia i altres fonts aleatòries és també moderada o del tot inexistent. De manera que dispose, en la meua biblioteca, d'un bon grapat de diccionaris, enciclopèdies de molts volums i d'uns quants patracols considerables que més d'una vegada em trauen del pou del dubte o em subministren el material que busque. Amb un d'aquests volums, anomenat *The Timetables of History*, que és una mena de calendari universal amb dates i noms i fets que van més o menys des del paleolític fins al pontificat de Joan Pau II, unes 800 pàgines en foli a quatre columnes i lletra menuda, m'entretinc de tant en tant per pura curiositat, per necessitat o per vici. No és la primera vegada que, en dies ociosos o, com ara mateix, en un matí de calor d'agost al meu estudi, passe una estona distreta buscant-hi ressonàncies domèstiques, o fent com feien aquells bons homes de la Renaixença: "Som gent honrada, som gent senzilla, / excursionistes del Rat Penat: / anem per pobles, anem per viles / buscant memòries del temps passat." El volum en qüestió inclou aproximadament unes 22.500 referències, de manera que, per simple probabilitat elemental, ens n'haurien de tocar, als valencians, almenys un 1% o, més modestament, un raquític 0,5%, és a dir com a mínim entre cinquanta i cent noms, dates o fets. Sobretot si pensem en la nostra hipotètica glòria tardomedieval, o en allò de "paladins de l'art t'ofrenen / ses victòries gegantines", que diu l'himne en la lletra oficial que va fer aprovar Joan Lerna a les Corts Valencianes. Doncs, no: al calendari universal no apareixen ni Sorolla ni Benlliure, ni Pinazo, ni cap altre gegant victoriós del gremi artístic. No sé si, en edicions més recents

Joan Francesc Mira

o futures, hi inclouran l'insigne constructor Calatrava. En l'apartat sonor, aquest poble de músics no ha aconseguit de col·locar cap referència al mestre Rodrigo, al mestre Serrano ni al mestre Chapí, ves quina injustícia. És molt més greu, i

més incompreensible, que en la columna de les lletres no hi figuren ni Joanot Martorell ni Ausiàs Marc, que aquests sí que hi mereixen un bon lloc. Què hi farem. Tampoc no apareix, en les ciències, el professor Grisolia, president del Consell Valencià de Cultura i científic oficial del règim PSOE i del règim PP.

Observant amb deteniment la columna militar i política, hi localitze l'any 1213, data d'accés al tron del *King James I of Aragon*, i això és tot en matèria de reis que considerem nostres, o de dates històriques que hem pogut protagonitzar o patir. Per fortuna, si és que això és una fortuna, vist l'ús barroer que se n'ha fet i se'n fa, gràcies a l'església romana un compatriota nostre hi apareix amb mitja dotzena d'entrades o referències. Es tracta del nostre papa exemplar, òbviament, Alexandre VI Borja ("Borgia", és clar), present en diversos tractes i vicissituds que sí que afecten la història d'Europa, i a través dels seus fills Lucrècia i Cèsar. I hi apareix, una única vegada, el nom de València: associat a la creació de la Universitat, l'any 1500, ves per on. Hi busque Vives, ja amb poques esperances, i resulta que sí que figura en el gran Calendari de la Història. Però no en la columna "Filosofia" etc., sinó en la de "Vida quotidiana", l'any 1535, quan va publicar *De sublevatione pauperum*, demanant als poders públics ajuda per als pobres, recorda el llibre gros. Aquesta és l'única obra d'autor valencià que pareix que té interès universal, i no diré que no siga simptomàtic. Potser perquè els pobres de la història som nosaltres, amb fantasies públiques de rics, i no hi ha poders públics que ens ajuden. Això, en tot cas, és el que som al món, i ben mirat és poca cosa. No és estrany, doncs, que els nostres governants ens vulguen fer entrar al llibre gros amb curses de naus i de cotxes.

Observant amb deteniment la columna militar i política, hi localitze l'any 1213, data d'accés al tron del 'King James I of Aragon', i això és tot en matèria de reis que considerem nostres, o de dates històriques que hem pogut protagonitzar o patir.